

ISLOM BANKLARI OPERATSIYALARI TASNIFI AL RAJHI BANK MISOLIDA

Nizomova Mehrangiz Jamoliddinzoda

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Bank ishi yo'nalishi 2-bosqich talabasi

E-mail: nizomovamehrangiz@gmail.com

Xo'jamurodova Zulfizar Azamat qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Bank ishi yo'nalishi 2-bosqich talabasi

E-mail: Xojamurodovazulfizar@gmail.com

Abstract: This article describes the history and organizational structure of Al Rajhi Bank, one of the leading banks in the ranking of international Islamic banks, analyzes its financial performance and provides a detailed overview of banking operations.

Key words : Al Rajhi, banking operations, banking departments.

Annotatsiya: Ushbu maqolada xalqaro islom banklari reytingida yetakchi o'rinlarda turuvchi Al Rajhi bankining tarixi, tashkiliy tuzilishi yoritilgan va uning moliyaviy ko'rsatkichlari tahlil qilinib, bank operatsiyalariga atroflicha to'xtalib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Al Rajhi, bank operatsiyalari, bank bo'limlari.

Bank tarixi

Al Rajhi bank Al Rajhi Banking and Investment Corporation nomi bilan mashhur bo'lib, unga 1957-yil Saudiya Arabistonida asos solingan. Bu vaqtda 9600dan ortiq ishchi va 88 mlrd. dollar aktivi bo'lgan. Bu bank Saudiya Arabistonidagi eng boy oilalardan biri bo'lmish Al Rajhi oilasidagi 4ta aka- ukalar (Saloh, Sulaymon, Muhammad va Abdulloh)lar tomonidan asos solingan. Bundan tashqari, 1987-yil Al Rajhi fond birjasiga asos solindi. Hozirgi kunda ham Al Rajhi oilasining a'zolari bankning eng ko'p aksiyalariga egalik qiladi. 2006-yilda, 50 yillik urinishlardan so'ng, u ilk bor Malaziyada o'z filialini ochdi va xalqaro bank maqomini ega bo'ldi. Bugungi kunga qadar bank Yaqin Sharqdagi operatsiyalari uchun ko'plab mukofotlarga sazovor bo'lgan. Abdulloh bin Sullaymon Al Rajhi bank direktorlar kengashi raisi. Valid A. Al-Mogbel bosh ijrochi direktor. Direktorlar kengashi o'n bitta direktordan iborat, 4tasi Al Rajhi oilasi a'zolari: Muhammad, Sulaymon, Abdulloh va Bader Al Rajhi lar. 2016-yil sentabr oyida Al Rajhi Saudiya Arabistonidagi uy-joy vazirligi bilan hamkorlik qilgan birinchi bank bo'ldi va qisman davlat tomonidan moliyalashtiriladigan ipoteka kreditlarini taklif qilish orqali hukumatning uy-joy mulkdorligini oshirish rejalarda qatnashdi. Bank asosiy e'tiborni iste'mol bankiga qaratgan edi, lekin Saudiya hukumati kengroq ijtimoiy islohotlar dasturini va Milliy o'zgartirish dasturini amalga oshirgani sababli o'rta korporativ va kichik va o'rta biznes (KO'B) biznesiga e'tiborni o'zgartirish rejalari bilan o'z daromadlarini diversifikatsiya qilishni boshladi. Dastur (NTP) 2016 yil holatiga ko'ra, Al Rajhi aktivlarining 70 foizi va uning daromadining 55-60 foizi iste'mol bankidan olingan va bank Qirollikdagi ipoteka bozorida 18 foiz ulushga ega. Hozirda bank umumiy 600+ filiallar, 4700+ bankomatlar, 73000+ chakana bo'limlar (xizmat ko'rsatish ofislari), xodimlar soni 13077+ larga ega bo'lib, Quvayt, Iordaniya, Malaziya va Suriya kabi mamlakatlarda bosh ofislariga ega. Bankning bo'limlarini quyida ko'rishingiz mumkin:

Tahvil Al Rajhi;

Sho'ba korxonalar;

Al Rajhi bosh ofisi;

<https://conferencea.org>

Al Rajhi Takaful agentligi;

Al Rajhi Development kompaniyasi.

Bankning ayni paytdagi reytingi A1 (Moody's) hisoblanadi. Al Rajhi bank 2021-yil aktivlari holatiga ko'ra, xalqaro islom banklari reytingida birinchi o'rinni 166 mlrd. AQSh dollari bilan egallamoqda.(1-jadvalga qarang)

1	Jami aktivlar	166,238,166,149.32
2	Jami majburiyatlar	148,297,160,480.83
3	Jami kapital	17,941,003,003.02
4	Taqsimlanmagan foyda	11,277,316,503.02
5	Jami majburiyatlar va aksiyadorlarning kapitali	166,238,166,149.32

1-jadval. Bank balansining asosiy ko'rsatkichlari (AQSh dollarida).

Boshqa islom banklari qatorida Al Rajhi bank ham faqat real iqtisodiy produktlarnigina moliyalashtirganligi sababli uning rentabellik ko'rsatkichlari juda yuqori. Shuni ta'kidlash joizki, 2021-yil holatiga ko'ra bankning ROE ko'rsatkichi 23,84% ni tashkil qilgan. Boshqa xalqaro an'anaviy banklarda bu ko'rsatkich 10%dan oshmaydi.(2-jadval)

1.	ROE	23,84 %
2.	ROA	2,57 %
3.	EPS	6.42
4.	Sof foyda o'sishi	28,54 %
5.	Jami aktivlarning o'sishi	33,03 %
6.	EPS o'sishi	28,54 %
7.	Operatsiyalardan olingan mablag'lari o'sishi	0,19 %

2-jadval. Bankning asosiy moliyaviy ko'rsatkichlari (2021-yil uchun).

Bank operatsiyalari

Kreditlar

Depozitlar

Investitsion maslahatlar

Qimmatli qog'ozlar savdosi

Pul o'tkazmalari (vositachilik)

Kredit kartalari

Iste'molchilarni moliyalashtirish va boshqalar.

!!! Barcha xizmatlar islom shariati talablari asosida taqdim etiladi.

Bank ayni damda xalqaro yuridik va jismoniy shaxslarga, an'anaviy va online ko'rinishda quyidagi xizmatlarni ko'rsatadi:

Ipoteka krediti

Avto kredit

Shaxsiy moliya

Kredit karta

Tasawuq karta

Virtual (raqamli) karta

Takoful

<https://conferencea.org>

Ipoteka krediti turlari :
Yer sotib olish
Mulk garovi
Investitsion mulk
Uy + shaxsiy moliyalashtirish
Ipoteka krediti mahsulotlari:
Subsidiyalar moliyasi;
Pensionerlarni moliyalashtirish;
Birliklarda harakatlanishga tayyor;
O'z-o'zini qurish;
Qurilayotgan birliklar;
Tezlashtirilgan moliya;
Xususiy sektorni moliyalashtirish;
Murabaha uy moliyasi;
Ko'chmas mulkni moliyalashtirish dasturi (REDF);
Ko'chmas mulk ishlab chiquvchilari takliflari;
Mulkga qarshi qo'llab-quvvatlanadigan ipoteka;
Uy va boshqalar;
Uy moliyasi (ijara);
REDF bilan hamkorlikda villa, kvartira va yerga ega bo'lish.
Avtomobilni moliyalashtirish va avtomobil lizingi turlari :
Avto Muboraha moliyasi;
Avto ijara;
Avtomobil sug'urtasi;
Avtomobil takliflari va mukofotlari;
Al Rajhi ko'rgazma zallari.

Foydalanilgan adabiyotlar to'plami:

- [1] Melikov Otabek Maxmadaminovich, Nizomova Mehrangiz Jamoliddinzoda ISLOMIY MOLIYA VA O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA UNDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI // JMBM. 2022.
- [2] www.wikipedia.org
- [3] www.alrajhibank.com